

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: J. Š.
X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Správní orgány nepřiznaly žalobci invalidní důchod pro nesplnění potřebné doby pojištění. Předmětem sporu je otázka, zda tak učinily správně.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Žalobce podal dne 27. 9. 2021 opětovnou žádost o invalidní důchod. Dříve neúspěšně žádal v roce 2010. Podle posudku posudkového lékaře je žalobce od X invalidní ve III. stupni invalidity. Příčinou je paranoidní schizofrenie, která snižuje pracovní schopnost žalobce o 75 %. Rozhodnutím ze dne 19. 1. 2022 („prvostupňové rozhodnutí“) však žalovaná žalobcově žádosti nevyhověla. Nesplnil podle ní potřebnou dobu důchodového pojištění podle § 40 odst. 1 písm. f) a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Ta v jeho případě činí

buď pět let za období posledních deset let před vznikem invalidity. Anebo deset let za období posledních dvaceti let před vznikem invalidity nebo po jejím vzniku.

3. Dobu pojištění žalobce žalovaná vypočetla tak, že žalobce byl v období od 17. 3. 1990 do 16. 3. 2010 (20 let před vznikem invalidity) pojištěný po dobu 8 let a 20 dní. Od 27. 9. 2011 do 26. 9. 2021 (10 let před podáním žádosti) pak byl pojištěný pouze 24 dní. Nezískal tedy potřebných deset let pojištění.
4. Proti prvostupňovému rozhodnutí žalované podal žalobce námitky. V nich popsal, že ve svém životě pracoval mnohem víc, než kolik uvádí žalovaná. Poslední daňové přiznání sice podal za rok 2003. Poté ale pracoval „načerno“ kvůli problémům s tunelováním jeho společnosti a dluhu v souvislosti s kupónovou privatizací. Objektivně neměl možnost platit pojistné. Svůj životní příběh pak blíže rozvedl.
5. Neúspěšně. Žalovaná opět dospěla ke stejnému závěru – žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění. I přes vznik invalidity proto nemá nárok na invalidní důchod. Rozhodnutím ze dne 29. 3. 2022, č. j. X, proto zamítla námitky žalobce a potvrdila prvostupňové rozhodnutí.

III. Obsah žaloby, vyjádření žalované a repliky žalobce

6. Žalobce se domáhá toho, aby mu byl „vyplacen invalidní důchod vypočítaný z celostátního průměru“. Zdůrazňuje, že ho k neplacení pojistného dohnaly nešťastné životní okolnosti, které podrobně popsal ve svých námitkách.
7. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě zrekapitulovala dosavadní průběh řízení a obsah svého rozhodnutí. Setrvala na závěru, že žalobce pro vznik nároku na invalidní důchod nesplnil potřebnou dobu pojištění.
8. Ve své stručné replice žalobce zopakoval okolnosti, které vedly k tomu, že nezískal potřebnou dobu pojištění.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba. Včas.
10. Žaloba *není důvodná*.
11. Žalobce nesouhlasí s rozhodnutím žalované o zamítnutí jeho žádosti o invalidní důchod. Důvodem zamítavého rozhodnutí bylo, že žalobce nesplnil podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod. To žalobce nerozporuje. Namítá, že nesplnění této podmínky pramení z nepříznivé situace, do které se v minulosti dostal nikoliv svou vinou.
12. Zákon o důchodovém pojištění váže vznik nároku na invalidní důchod na splnění v zásadě dvou podmínek: (a) člověk musí být invalidní a (b) musí získat potřebnou dobu pojištění (§ 38 zákona o důchodovém pojištění). Je nepochybné, že žalobce splňuje první z uvedených podmínek. Spor je o splnění druhé z nich.
13. Podle § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění u pojištěnce nad 28 let činí potřebná doba pojištění pět roků. Podle odst. 2 se v případě pojištěnců nad 28 let potřebná doba pojištění zjišťuje z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod

považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity. Potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity.

14. Žalobce tedy měl v zásadě tři možnosti, jak splnit podmínku potřebné doby pojištění. Buď mohl získat pět let pojištění během posledních deseti let před vznikem invalidity (tj. od 17. 3. 2000 do 16. 3. 2010) anebo mohl získat deset let pojištění během posledních dvaceti let před vznikem invalidity (tj. od 17. 3. 1990 do 16. 3. 2010). Případně mohl získat pět let pojištění v rámci desetiletého období předcházejícímu dni podání žádosti o invalidní důchod (tj. od 27. 9. 2011 do 26. 9. 2021).
15. Jak ovšem plyne z osobního listu důchodového pojištění, žalobce nic z uvedeného nesplnil. Během deseti let před vznikem invalidity získal pouze dobu jednoho roku a tří dnů pojištění (368 dnů), namísto požadovaných pěti let. Během dvaceti let před vznikem invalidity pak získal 8 let a 20 dnů pojištění (2940 dnů) namísto požadovaných deseti let. A během deseti let předcházejících podání žádosti byl pojištěný pouze 24 dní. Pro posouzení vzniku nároku na invalidní důchod přitom hraje roli pouze to, zda pojištěnec splnil nebo nesplnil zákonem požadovanou dobu pojištění. *Důvody, pro které tuto dobu nesplnil, nejsou vůbec podstatné.* Žalovaná je zohlednit nemůže.
16. Krajský soud si uvědomuje, že žalobce je v těžké životní situaci. Kvůli své nemoci nemůže pracovat, zároveň ale nedosáhl na invalidní důchod. Bohužel, zákony stanovují pro vznik nároku na invalidní důchod určité podmínky a pokud je člověk nesplní, invalidní důchod nezíská. Přestože to pro někoho může působit nespravedlivě. Tyto podmínky jsou objektivní. To znamená, že nezáleží na tom, jaké okolnosti v konkrétním případě vedly k jejich nesplnění. Žalovaná se při rozhodování o žádosti o invalidní důchod musí těmito zákony řídit (§ 2 odst. 1 správního řádu). To v případě žalobce splnila. Proto pokud žalobce namítá, že měl důvody k neplacení pojistného, pro vznik nároku na invalidní důchod to bohužel nemá žádný význam. Úkolem žalované bylo jen posoudit, zda žalobce splňuje či nesplňuje zákonné podmínky pro vznik nároku na důchod. A její závěr o tom, že žalobce tyto podmínky nesplňuje, je správný.
17. Z toho důvodu krajský soud bohužel nemohl – byť je mu to lidsky líto – žalobci vyhovět.

VII. Závěr a náklady řízení

18. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 4. ledna 2023

Martin Kopa, v. r.
samosoudce